

На основу одредбе члана 17, став 2, тачка 11, Статута политичке странке Српски Покрет Двери (даље: Странка), члана 2. став 1. тачка 13) и члана 22. Закона о рачуноводству, члана 3. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица ("Сл. гласник РС", бр. 118/2013) директор Странке, дана 10.11.2015. године, доноси

ПРАВИЛНИК О РАЧУНОВОДСТВЕНИМ ПОЛИТИКАМА ЗА МИКРО ПРАВНА ЛИЦА, ОДНОСНО ПРЕДУЗЕТНИКЕ

Члан 1

Рачуноводствене политике су специфични принципи, основе, конвенције, правила и праксе које пословни субјект примењује при састављању и презентацији финансијских извештаја.

У случају када за конкретну ситуацију и трансакцију нису прописана одговарајућа начела и правила одредбама овог правилника, Странка може применити критеријуме за признавање и вредновање имовине, обавеза, прихода и расхода и резултата пословања који су прописани Међународним стандардом финансијског извештавања за мала и средња правна лица ("Сл. гласник РС", бр. 117/2013).

I Општи услови за признавање имовине и обавеза

Члан 2

Имовина је ресурс који контролише Странка као резултат протеклих догађаја и од којег очекује прилив будућих економских користи и ако се његова вредност може утврдити.

Имовина се признаје у финансијским извештајима ако у њему постоји потенцијал који обезбеђује будуће економске користи из којих ће у Странка уследити прилив новца или новчаних еквивалената и ако се њена вредност може поуздано проценити.

Обавеза је садашња обавеза Странке, произашла из прошлих догађаја и за чије се измирење очекује одлив ресурса. Обавеза се признаје када је извесно да ће због исплате садашње обавезе, доћи до одлива ресурса Странке и када се износ за њену исплату може поуздано измерити.

II Процењивање позиција биланса стања

Нематеријална имовина

Члан 3

Нематеријална имовина се признаје као имовина само ако су задовољени следећи услови:

- 1) ако је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са том имовином приливати у правно лице,
- 2) ако се набавна вредност/цена коштања може поуздано одмерити.

Нематеријална имовина се иницијално признаје по набавној вредности, односно историјском трошку. Набавну вредност нематеријалне имовине чине:

- а) набавна цена, укључујући увозне царине и порезе по основу промета који се не рефундира, након одбитка трговинских попушта и рабата; и
- б) сви директно приписиви трошкови припреме имовине за намењену употребу.

Примери директно приписивих трошкова су:

- 1) трошкови примања запослених насталих директно у процесу довођења имовине у радно стање;
- 2) професионалне накнаде настале директно у процесу довођења имовине у радно стање; и
- 3) трошкови тестирања правилног функционисања имовине.

Примери издатака који не чине део набавне вредности нематеријалне имовине су:

- 1) трошкови увођења новог производа или услуге (укључујући трошкове рекламирања и промовисања);
- 2) трошкови вођења посла на новој локацији или са новом групом купаца (укључујући трошкове обуке особља); и
- 3) административни и други општи режијски трошкови.

Интерно стечени гудвил не признаје се као нематеријална имовина.

Након почетног признавања, нематеријална имовина се вреднује по својој набавној вредности (цени коштања) умањеној за акумулирану амортизацију и евентуалне акумулиране губитке од обезвређења.

Нематеријална имовина се амортизује систематски током њеног века трајања.

Обрачун амортизације започиње када имовина постане расположива за употребу, односно када се налази на локацији и у стању спремном за пословање на начин који је руководство предвидело.

Амортизација престаје на ранији од следећа два датума:

- 1) датум на који се имовина класификује као имовина која се држи за продају (или на који се укључује у групу за отуђење класификовану као група која се држи за продају), или
- 2) датум на који престаје признавање имовине.

Нематеријална имовина у припреми не подлеже обрачуну амортизације.

Амортизациони период и метод амортизације треба да се проверавају најмање на крају сваке финансијске године. Уколико се очекивани век трајања имовине значајно разликује од претходних процена, амортизациони период треба променити у складу са тим. Уколико је дошло до промене у очекиваном обрасцу коришћења будућих економских користи од имовине, метод амортизације се мења да би се одразио промењени образац. Такве промене се рачуноводствено обухватају као промене рачуноводствених процена.

Добитак или губитак који настаје из престанка признавања нематеријалне имовине се одређује као разлика између нето прихода од отуђења, ако их има, и књиговодствене вредности имовине. Добитак или губитак се признаје у Билансу успеха када имовина престане да се признаје.

Дугорочна материјална имовина

Члан 4

Дугорочна материјална имовина је имовина:

- 1) која се користи у производњи производа или испоруци роба и услуга, за давање у оперативни лизинг или за обављање административних послова;
- 2) за коју се очекује да ће се користити дуже од једне године; и
- 3) која је намењена за коришћење на трајној основи у сврху обављања активности Странке.

Дугорочна материјална имовина обухвата земљиште, грађевинске објекте, постројења и опрему, транспортна средства, намештај, алат и инвентар са корисним веком употребе дужим од годину дана, авансе плаћене за дугорочну материјалну имовину и осталу дугорочну материјалну имовину.

Дугорочна материјална имовина се признаје као средство само ако:

- 1) је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим средством притицати у Странка; и
- 2) се набавна вредност, односно цена коштања тог средства може поуздано измерити.

Дугорочна материјална имовина која испуњава услове за признавање као средство, почетно се мери по набавној вредности, односно цени коштања.

Набавну вредност некретнина, постројења и опреме чине:

- а) куповна цена, укључујући накнаде за правне и посредничке услуге, увозне таксе и порезе који се не могу рефундирати, након одузимања трговачких попушта и рабата,
- б) сви трошкови који се могу директно приписати довођењу средства на локацију и у стање које је неопходно да би средство могло функционисати, на начин на који то очекује руководство (трошкови припреме локације, почетне испоруке и манипулисања, инсталације и састављања, као и тестирања функционалности);
- ц) иницијална процена трошкова демонтаже, уклањања средства и обнове подручја на којем је средство лоцирано.

Добици или губици који се јављају приликом продаје или расходовања некретнина и опреме, признају се у корист или на терет извештаја о укупном резултату, у оквиру осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Након почетног признавања, дугорочна материјална имовина се мери по набавној вредности, односно цени коштања умањеној за акумулирану амортизацију и за евентуалне акумулиране губитке по основу обезвређења.

Накнадни издатак који се односи на некретнину, постројење и опрему након његове набавке или завршетка, увећава вредност средства ако испуњава услове да се призна као дугорочна материјална имовина. Накнадни издатак који не задовољава претходне услове исказује се као трошак пословања у периоду у којем је настао.

Отписивање некретнина, постројења и опреме врши се применом пропорционалне методе којом се вредност средстава у потпуности отписује током процењеног века употребе.

Отписивање се врши по стопама које су засноване на преосталом корисном веку употребе средстава, процењеном од стране руководства Странке. Процењени век трајања некретнина, постројења и опреме је:

Опис	Век трајања (у годинама)
НЕКРЕТНИНЕ	
Грађевински објекти	50
ОПРЕМА	
Производна опрема	10
Транспортна средства	10
Рачунарска опрема	4
Намештај	5
Остала опрема	20

Сваки део неке некретнине, постројења и опреме, чија је набавна вредност, односно цена коштања значајна у односу на укупну набавну вредност датог средства се амортизује посебно. Набавна вредност средстава која није значајна у односу на укупну набавну вредност тог средства може се груписати и амортизовати посебно.

Амортизација средства започиње када оно постане расположиво за коришћење, то јест када се налази на локацији и у стању које је неопходно да средство функционише на начин на који то предвиђа управа. Ради једноставности обрачуна, обрачун амортизације дугорочне материјалне имовине почиње од 1. наредног месеца када се ова средства ставе у употребу.

Амортизација средства престаје на датум ранијег догађаја: датум када је средство класификовано као оно које се држи за продају (или је укључено у групу за отуђење која се класификује као група средстава која се држе за продају) или датум престанка признавања средства. Амортизација не престаје када се средство не користи или када се не користи активно, осим ако је оно у потпуности амортизовано.

Земљиште, дела ликовне, вајарске, филмске и друге уметности, музејске вредности, књиге у библиотекама и некретнине, постројења и опрема у припреми, не подлежу обрачуну амортизације.

Метод амортизације, који се примењује на неко средство, проверава се најмање једном, на крају сваке финансијске године, и ако постоје значајне промене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, метод се мења да би се одразила промењена динамика. Промена метода амортизације представља промену рачуноводствене процене.

На крају сваког извештајног периода Странка процењује да ли постоје било какве назнаке да је вредност дугорочне материјалне имовине умањена. Ако постоје такве назнаке процењује се надокнадиви износ и у случају када је он мањи од књиговодствене вредности, Странка треба да смањи књиговодствену вредност на надокнадиви износ, уз признавање губитка због умањења вредности.

Инвестиционе некретнине

Члан 5

Инвестиционе некретнине су некретнине (земљиште или зграде - или део зграде - или и једно и друго), које власник или корисник лизинга, по основу финансијског лизинга држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради:

- 1) употребе за производњу или снабдевање робом или пружање услуга или за административне сврхе; или
- 2) продаје у оквиру редовног пословања.

Приликом почетног признавања инвестициона некретнина се вреднује по набавној вредности, односно цени коштања.

Након почетног признавања, само инвестиционе некретнине чија се фер вредност може поуздано мерити без прекомерних трошкова или напора, на сталној основи, процењује се по фер вредности кроз Биланс успеха. Све друге инвестиционе некретнине се вреднују по набавној вредности користећи модел трошкова амортизације и обезвређења на начин прописан за дугорочну материјалну имовину (некретнине, постројења и опрему) у складу са чланом 4. овог правилника.

Код промене рачуноводствене процене инвестиционе некретнине, преласком са набавне вредности на фер вредност, ефекат промене се признаје као добитак или губитак у Билансу успеха.

Залихе

Члан 6

Залихе су краткорочна материјална имовина:

- (а) која се држе ради продаје у уобичајеном току пословања;
- (б) у процесу производње за такву продају; или
- (ц) у облику основног и помоћног материјала који се троши у производном процесу или приликом пружања услуга.

Почетно признавање залиха врши се по набавној вредности, односно цени коштања или по нето тржишној вредности у зависности која је вредност нижа. Набавна вредност залиха обухвата фактурну цену, увозне царине и друге дажбине (осим оних које ентитет може касније да поврати од пореских власти) и трошкове превоза, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању готових производа, материјала и услуга. Трговачки попусти, рабати и друге сличне ставке се одузимају при одређивању трошкова набавке.

Залихе се накнадно вреднују по набавној вредности/цени коштања, односно нето продајној вредности умањене за трошкове довршења и продаје, ако је нижа.

Вредност утрошених залиха се утврђује методом просечне пондерисане цене. Метод просечне цене подразумева поступак по којем се трошак неке ставке залихе одређује на основу просечног пондерисаног трошка свих ставки на почетку периода и трошка сличних ставки које су купљене или произведене у том периоду. Просек се израчунава приликом сваког улаза робе.

Залихе материјала и робе

Залихе материјала и робе мере се по набавној вредности или по нето продајној вредности, ако је нижа. Набавну вредност чини фактурна цена добављача, увозне дажбине и други порези (осим оних које Странака може накнадно да поврати од пореских власти као што је ПДВ који се може одбити као претходни порез), трошкови превоза, манипулативни трошкови и други трошкови који се могу директно приписати стицању залиха материјала и робе. Попусту, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке робе.

Нето продајна вредност представља процењену продајну вредност умањену за процењене трошкове продаје. Процењени трошкови продаје залиха, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вредност, утврђују се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје робе. Утврђивање нето продајне вредности врши се за сваку ставку залиха материјала и робе посебно.

Залихе робе у малопродаји исказују се по продајној цени у току године. На крају обрачунског периода врши се свођење вредности залиха на набавну вредност путем алокације реализоване разлике у цени и пореза на додату вредност, обрачунатих на просечној основи, на вредност залиха у стању на крају обрачунског периода и набавну вредност продате робе.

Обрачун излаза (продаје) залиха материјала и робе, врши се по методи пондерисане просечне цене. Утврђивање пондерисане просечне цене робе врши се после сваког улаза залиха.

Вредност залиха може постати ненадокнадива ако су те залихе оштећене, ако су постале делимично или у потпуности застареле или ако су им продајне цене опале. Материјал и друге залихе намењене производњи залиха не отписују се испод трошка набавке, ако се очекује да ће готови производи у које ће бити уграђене бити продати по цени у висини или изнад цене коштања. Међутим, кад смањење цене материјала упућује на то да ће цена коштања готових производа бити већа од нето тржишне вредности, вредност материјала се отписује до нето тржишне вредности.

Залихе недовршене производње и готових производа

Залихе недовршене производње и готових производа мере се по цени коштања или по нето продајној вредности, ако је нижа. Нето продајна вредност је процењена продајна цена у току редовног пословања, умањена за процењене трошкове довршавања производње и трошкове продаје.

Када се у производном процесу производи више производа, а трошкови конверзије сваког производа се не могу директно идентификовати, исти се распоређују на основу релативне вредности продаје сваког производа у фази производног процеса.

Трошкови који се не признају у цену коштања залиха, а признају се као расход периода у којем су настали су:

- 1) неуобичајени трошкови отпадног материјала, рада или других производних трошкова;
- 2) трошкови складиштења, осим ако нису нужно саставни део производног процеса пре идуће производне фазе;
- 3) административни општи трошкови који не доприносе довођењу залиха на садашњу локацију и садашње стање;
- 4) трошкови продаје.

Учешћа у капиталу зависних правних лица

Члан 7

Зависна правна лица представљају она правна лица која су под контролом Странке, при чему се под контролом подразумева моћ управљања финансијским и пословним политикама правног лица са циљем остварења користи од његовог пословања. Сматра се да контрола постоји када Странка поседује, директно или индиректно (преко других зависних правних лица) више од половине права гласа у другом друштву. Сматра се да контрола постоји када матично Странка поседује, директно или индиректно преко зависних друштава, више од половине гласачких права у оквиру Странке. Та претпоставка може да се превазиђе у изузетним околностима ако се може јасно доказати да такво власништво не чини контролу. Контрола такође постоји када матично Странка поседује пола или мање гласачких права Странке, али има:

- (а) моћ над више од половине гласачких права на основу споразума са осталим инвеститорима;
- (б) моћ управљања финансијским и пословним политикама Странке на основу статута или споразума;
- (ц) моћ именовања или опозива већине чланова управног одбора или еквивалентног управљачког тела, а контрола над Странкам је у рукама тог одбора или тела; или
- (д) моћ већинског гласања на састанцима управног одбора или еквивалентног управљачког тела, а контрола над Странкам је у рукама тог одбора или тела.

Учешћа у капиталу зависних правних лица исказана су по набавној вредности улагања умањеној за евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења.

Учешћа у капиталу придружених правних лица

Члан 8

Придружено Странка је правно лице у којем Странка има значајан утицај, који подразумева моћ учествовања у доношењу одлука о финансијској и пословној политици Странке, али не и контролу или заједничку контролу над тим политикама.

Ако Странка има, директно или индиректно (на пример, преко зависних друштава), 20 или више процената гласачке моћи придруженог Странке, претпоставља се да Странка има значајан утицај, осим ако се може јасно доказати да то није тако.

Учешћа у капиталу придружених правних лица, за које не постоји објављена котација цене, вреднују се по набавној вредности умањеној за све акумулиране губитке због умањења вредности.

Странка треба да призна дивиденде и друге расподеле добијене од инвестиције као приход, без обзира на то да ли су то расподеле од акумулиране добити придруженог ентитета настале пре или после датума стицања.

Странка треба да одмерава своје инвестиције у придружена Странке за које постоји објављена котација цене коришћењем модела фер вредности. Када Странка стиче учешће у капиталу придружених друштава за које постоји објављена котација цене Странка треба да је одмерава по цени трансакције уз искључење било каквих трошкова трансакције.

На сваки датум извештавања, Странка треба да одмерава своје инвестиције у придружена Странке по фер вредности, са променама фер вредности које се признају у билансу успеха.

Уколико је неизводљиво поуздано одмерити фер вредност без непотребних трошкова или напора Странка користи модел набавне вредности.

Финансијски инструменти

Члан 8

Финансијски инструмент је уговор на основу кога настаје финансијско средство једног Странке и финансијска обавеза или инструмент капитала другог Странке.

Финансијска имовина

Члан 8а

Странка признаје финансијску имовину у свом билансу стања само онда када оно постане једна од уговорних страна у финансијском инструменту. Финансијска имовина престаје да се признаје када је дошло до истека уговорног права или преноса права на приливе готовине по основу тог средства, и када је Странка извршило пренос свих ризика и користи који проистичу из власништва над финансијским средством.

Финансијска имовина се иницијално признаје по цени трансакције увећаној и за директно приписиве трансакционе трошкове (осим у случају када се ради о финансијским средствима која се вреднују по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха, када се трансакциони трошкови третирају као расходи периода). Финансијска имовина Странке укључује готовину, краткорочне депозите, улагања у хартије од вредности, потраживања од купаца и остала потраживања из пословања, дате кредите и позајмице, као и уделе и акције код повезаних друштава.

Накнадно одмеравање финансијских средстава зависи од њихове класификације. Финансијска имовина се класификује у следеће категорије:

- финансијска имовина која се вреднује по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха,
- зајмови и потраживања,
- финансијска имовина која се држи до доспећа и

- финансијска имовина расположива за продају.

Странка врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

а) Финансијска имовина по фер вредности

Финансијска имовина чија се промена фер вредности признаје у Билансу успеха је она која задовољава један од следећих услова:

- 1) класификована је као имовина намењена трговању;
- 2) приликом почетног признавања Странка је сврстало финансијску имовину у ову категорију, јер се цена ове финансијске имовине котира на активном тржишту.

Финансијска имовина се почетно мери по набавној вредности коју представља фер вредност увећана за трошкове трансакције, осим имовине чија се промена фер вредности признаје кроз Биланс успеха као добитак или губитак. При почетном мерењу финансијске имовине по фер вредности кроз Биланс успеха у почетну вредност не укључују се трансакциони трошкови већ они терете расходе периода. Трансакциони трошкови су трошкови који се директно приписују куповини, емитовању или продаји финансијске имовине.

Накнадно вредновање финансијске имовине чија се фер вредност може утврдити, мери се по фер вредности без умањења за износ трансакционих трошкова. Промена фер вредности за осталу финансијску имовину признаје се као приход или расход у Билансу успеха. Накнадно вредновање финансијске имовине чија се фер вредност не може поуздано утврдити мери се по набавној вредности.

Приликом накнадног мерења, ако фер вредност више није доступна за власнички инструмент чија се промена фер вредности признаје у Билансу успеха, његова последња позната фер вредност је уједно и књиговодствена вредност, па ће Странка наставити да мери такве инструменте по књиговодственој вредности док фер вредност не буде поновно доступна. Ова финансијска имовина рекласификује се у категорију финансијске имовине расположиве за продају.

б) Зајмови и потраживања

У билансу стања Странке ова категорија финансијске имовине обухвата: потраживања од купаца и друга потраживања из пословања, дате краткорочне позајмице правним лицима евидентираним у оквиру краткорочних финансијских пласмана и дате стамбене кредите запосленима евидентираним у оквиру дугорочних финансијских пласмана.

Краткорочна потраживања процењују се по номиналној вредности, умањеној индиректно за процењени износ вероватне ненаплативости потраживања, а директно ако је немогућност наплате извесна и документована. Потраживања за продату робу купцима на краткорочни кредит, признају се у номиналном (недисконтованом) износу новчаног потраживања, а то је нормално фактурна вредност.

Дужнички инструменти (потраживања по основу меница и зајмова) класификовани као краткорочна средства треба да се одмеравају по недисконтованом износу готовине или друге накнаде за коју се очекује да буде плаћена или примљена умањено за евентуално обезвређење.

Исправка вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Странка неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитних услова потраживања. Индикаторима да је вредност потраживања умањена се сматрају значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидирани или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања више од 180 дана од датума доспећа.

Процена исправке вредности потраживања врши се на основу старосне анализе и историјског искуства, и када наплата целог или дела потраживања више није вероватна.

Остали дугорочни финансијски пласмани обухватају дугорочне зајмове у земљи и иностранству дате матичним, зависним, осталим повезаним, трећим лицима, као и бескаматна и каматоносна потраживања од запослених по основу одобрених стамбених зајмова. Стамбени зајмови запосленима се вреднују по амортизованој вредности коришћењем каматне стопе по којој би Странка могло да прибави дугорочне позајмице, а која одговара ефективној каматној стопи. Исправка вредности потраживања од запослених се утврђује када постоји објективан доказ да Странка неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитних услова потраживања.

Код финансијске имовине која се мери по амортизационој вредности губитак од умањења вредности представља разлику између књиговодственог износа и садашње вредности процењених новчаних токова дисконтованих по изворној ефективној каматној стопи финансијске имовине.

Ако се губитак од умањења вредности у будућим периодима смањи, а смањење се може објективно повезати са догађајем који је настао након признавања умањења вредности, Странка ће укинути претходно признато умањење кроз Биланс успеха, с тиме да књиговодствени износ након укидања не може бити већи од износа који би био исказан да умањење није било претходно признато.

Финансијски пласмани и потраживања у иностраној валути, као и потраживања са валутном клаузулом процењују се по средњем курсу стране валуте на дан састављања финансијских извештаја, умањени индиректно за процењени износ вероватне ненаплативости, а директно ако је немогућност наплате извесна и документована.

ц) Финансијска имовина која се држи до доспећа

Финансијска имовина која се држи до доспећа је недериватна финансијска имовина са фиксним или утврдивим роковима плаћања и фиксним роковима доспећа, коју Странка има намеру и могућност да држи до доспећа. Након иницијалног признавања, финансијска имовина која се држи до доспећа се накнадно одмерава по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе, умањеној за обезвређење. Ефекти настали накнадним мерењем ове имовине признају се у Билансу успеха.

У билансу стања Странке ова категорија финансијских средстава обухвата хартије од вредности које се држе до доспећа.

д) Финансијска имовина расположива за продају

Финансијска имовина расположива за продају је сва имовина, осим зајмова, финансијске имовине која се држи до доспећа и финансијске имовине која се води по фер вредности кроз Биланс успеха.

Финансијска имовина расположива за продају се почетно мери по набавној вредности коју представља фер вредност увећана за трошкове трансакције.

Накнадно вредновање финансијске имовине расположиве за продају чија се фер вредност може утврдити, мери се по фер вредности без умањења за износ трансакционих трошкова. Промена фер вредности признаје се као приход или расход у Билансу успеха. Накнадно вредновање финансијске имовине расположиве за продају чија се фер вредност не може поуздано утврдити мери се по набавној вредности.

Готовина и готовински еквиваленти

Члан 9

Под готовином и готовинским еквивалентима се у билансу стања Странке подразумевају:

1. готовина у благајни,
2. средства по виђењу која се држе на рачунима банака,
3. орочена средства на рачунима банака до 90 дана,
4. племенити метали и предмети од пламенитих метала.

Новчана средства се вреднују по њиховој номиналној вредности. Уколико је реч о новчаним средствима у страном валути она се вреднују по званичном средњем курсу валуте објављеном од стране Народне банке Србије.

Племенити метали и предмети од племенитих метала процењују се у висини вредности изведене из цене племенитих метала на светском тржишту.

Стална средства намењена продаји

Члан 10

Стална средства намењена продаји, су нематеријална улагања и основна средства намењена продаји.

Странка, на основу одлуке или плана продаје, класификује стална средства као средства намењена продаји, ако ће се њихов исказани износ првенствено повратити продајом, а не коришћењем у обављању делатности.

Стално средство које је класификовано као средство намењено продаји, процењује се по нижем износу између износа по којем је исказано (по набавној цени или цени коштања) и износа по тржишној вредности умањеној за трошкове продаје.

Странка не амортизује стално средство све док је класификовано као средство намењено продаји, или док је део групе за отуђење која је класификована као група средстава намењена продаји.

Странка признаје губитак због обезвређења за сваки почетни или накнадни отпис средства до тржишне вредности умањене за трошкове продаје.

Странка признаје добитак за сваки следећи раст тржишне вредности умањене за трошкове продаје средства, али не већи од кумулативног губитка због обезвређења који је раније признат.

Активна и пасивна временска разграничења

Члан 11

Рачуни активних и пасивних временских разграничења заснивају се на начелу настанка пословног догађаја. По овом начелу, учинци пословних промена и других догађаја се признају у моменту настанка (а не када се готовина или њен еквивалент прими или исплати) и евидентирају у пословним књигама и укључују у финансијске извештаје у периодима на које се односе.

У активна временска разграничења спадају: унапред плаћени, односно фактурисани трошкови наредног периода, зарађени приходи за које нису издате фактуре и остала активна временска разграничења.

У оквиру пасивних временских разграничења исказују се унапред наплаћени приходи и трошкови текућег периода за које није примљена исправа или кад обавеза плаћања настаје у будућем периоду, одложени приходи и примљене донације са наменом утврђеном уговором.

Донације намењене повећању прихода уносе се у Биланс успеха у целини, осим износа који прелази укупне расходе периода када су донације примљене. Тај износ се одлаже на пасивним временским разграничењима и исказује у приходима у наредном обрачунском периоду.

Донације намењене инвестирању и набавкама сталне имовине, резервних делова и материјала исказују се у приходима у складу са отписима набављене сталне имовине и потрошњом резервних делова и материјала.

Капитал

Члан 12

Укупни капитал се састоји од: уписаног основног капитала (акцијски капитал, удели, улози, државни капитал, друштвени капитал, задружни удели, емисиона премија), остали капитал, неуплаћени уписани капитал, резерве (законске, статутарне, ревалоризационе и друге резерве), добитак из ранијих година и добитак из текуће године, умањен за порез на добит.

Капитал и губитак вреднују се у номиналном износу, односно у висини књиговодствене вредности.

Уписани капитал је новчано изражена вредност улагања које је унето као капитал у Странка и који је уписан у регистар привредних субјеката.

Емисиона премија је део капитала који Странка остварује реализацијом акција, односно удела изнад номиналне вредности уписаног капитала, односно изнад трошкова стицања сопствених акција, односно удела, као и додатно уплаћени капитал и остале додатне уплате у складу са законом.

Резерве су део капитала које се формирају из добити пословног субјекта.

Нераспоређена добит се распоређује на покриће губитка ранијих година, резерве и исплате дивиденде или удела у добити.

Обавезе

Члан 13

Обавеза је садашња обавеза пословног субјекта, произашла из прошлих догађаја и за чије се измирење очекује одлив ресурса. Обавеза се признаје:

- када је извесно да ће због исплате садашње обавезе, доћи до одлива ресурса Странке и
- када се износ за њену исплату може поуздано измерити.

Обавезе се класификују као краткорочне и дугорочне.

Дугорочним обавезама сматрају се обавезе према матичним, зависним и другим повезаним правним лицима, обавезе по дугорочним кредитима и зајмовима, обавезе по хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе, које доспевају у року дужем од годину дана од дана састављања финансијских извештаја, или у трајању пословног циклуса ако је он дужи од годину дана.

Краткорочна обавеза је садашња обавеза која доспева за измирење у року од дванаест месеци од дана састављања финансијских извештаја.

Финансијске обавезе обухватају обавезе по основу краткорочних и дугорочних кредита. Ове обавезе се исказују по амортизованој вредности. Обавезе по основу кредита садрже и трошкове трансакције, односно трошкове обраде кредитног захтева и друге обавезе које зајмопримац отплаћује банци или другом кредитору. Трошкови трансакције који су додати обавези по основу кредита се амортизују у току отплате кредита, обично у једнаком износу који се израчунава тако што се износ трошкова подели са бројем рата.

Део дугорочних обавеза који доспева у року краћем од годину дана од дана састављања финансијских извештаја, исказује се као краткорочна обавеза.

У финансијске обавезе спадају и обавезе по основу емитованих дугорочних и краткорочних хартија од вредности, и те обавезе се исказују по амортизованој вредности.

Обавезе се процењују у висини номиналне вредности проистекле из одговарајуће пословне и финансијске трансакције, према веродостојним исправама.

Обавезе у иностраној валути, као и обавезе са валутном клаузулом, процењују се по средњем курсу стране валуте на дан састављања финансијских извештаја, а утврђене позитивне и негативне разлике и ефекти исказују се у оквиру финансијских прихода и расхода у Билансу успеха.

Обавезе по основу хартија од вредности исказују се заједно са каматом која је обрачуната до дана састављања финансијских извештаја.

Камата за будуће периоде након дана састављања финансијских извештаја не исказује се у Билансу стања.

Дугорочна резервисања

Члан 14

Дугорочна резервисања процењују се у висини очекиваних издатака по основу којих ће се исплате вршити у наредним обрачунским периодима. Процењивање дугорочних резервисања врши се на основу веродостојне техничке, књиговодствене и друге документације, на начин уређен општим актом Странке.

Дугорочна резервисања представљају обавезе по основу којих ће се вршити исплате у наредним обрачунским периодима, а односе се нарочито на:

- 1) резервисања за трошкове у гарантном року;
- 2) резервисања за обнављање природних богатстава;
- 3) резервисања за задржане кауције и депозите;
- 4) резервисања за остале вероватне трошкове који ће настати, а односе се на садашње учинке (резервисања за судске спорове, за издате гаранције и друга јемства и друга резервисања).

Настали издаци по основу извршених дугорочних резервисања терете износ резервисања.

Издаци преко износа извршених резервисања исказују се као расходи, а неискоришћени део резервисања се укида и исказује као приход.

ИИИ Процењивање позиција биланса успеха

Приходи

Члан 15

Странка признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити и када је вероватно да ће у будућности Странка имати прилив економских користи. Приход се признаје у висини фер вредности примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Странке. Приход се исказује без ПДВ-а, повраћаја робе, рабата и попуста.

(а) Приход од продаје робе

Приходи од продаје робе се признаје: када су суштински сви ризици и користи од власништва над робом прешли на купца, Странка не задржава учешће у управљању продатом робом у мери која се обично повезује са власништвом, нити задржава ефективну контролу над продатом робом, износ прихода се може поуздано измерити, вероватан је прилив економске користи повезане са том трансакцијом у ентитет и трошкови који су настали или трошкови који ће настати у датој трансакцији могу се поуздано измерити.

(б) Приход од продаје услуга

Када се резултат неке трансакције која укључује пружање услуга може поуздано измерити, приход повезан са том трансакцијом се признаје према степену довршености те трансакције на крају извештајног периода (метод процента довршености). Исход трансакције се може поуздано проценити када су задовољени сви од следећих услова:

- износ прихода се може поуздано измерити;
- вероватно је да ће се економске користи повезане са том трансакцијом улисти у Странка;
- степен довршености трансакције на крају извештајног периода се може поуздано одмерити;
- трошкови настали поводом те трансакције и трошкови завршавања трансакције се могу поуздано измерити.

(ц) Приход од активирања учинака

Приходима од активирања учинака сматрају се приходи по основу употребе робе, производа и услуга за нематеријална улагања, основна средства, учешћа у капиталу, материјал, инвентар и резервне делове, прираст основног стада и сопствени транспорт ради набавке материјала и робе, укључујући и трошкове утовара, истовара и за репрезентацију. Приходима од активирања учинака сматрају се и приходи по основу преноса сопствених производа на залихе робе ради даље продаје.

Приходи од активирања учинака вреднују се и признају по цени коштања, која обухвата директне трошкове материјала и рада и алоциране опште трошкове производње.

Пословни приходи се на крају обрачунског периода увећавају или умањују за промену стања залиха недокончане производње и готових производа.

(д) Финансијски приходи

Финансијске приходе чине приходи од камата, позитивне курсне разлике, позитивни ефекти по основу валутне клаузуле, дивиденде и остали финансијски приходи.

Приходи од камате се признају у износива обрачунатим применом уговорене или затезне каматне стопе за коришћена средства од стране лица коме су средства дата на располагање до дана састављања финансијских извештаја.

Приходи од дивиденди се признају у висини наплаћених прихода, односно у висини приписаних дивиденди основном капиталу.

(e) Остали приходи

Остале приходе чине: добици од продаје нематеријалних улагања и основних средстава, учешћа у капиталу, добици од продаје дугорочних хартија од вредности, добици од продаје материјала, вишкови, приходи од смањења обавеза, приходи од наплаћених отписаних потраживања, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, осим ефеката по основу валутне клаузуле, приходи од укидања неискоришћених дугорочних резервисања. Остали приходи признају се по обрачунатим износима заснованим на веродостојној документацији.

Приходе по основу усклађивања вредности имовине чине позитивни ефекти по основу вредносног усклађивања до износа раније извршеног обезвређења нематеријалних улагања, основних средстава, залиха потраживања и финансијских пласмана.

Расходи

Члан 16

Расходи се признају у билансу успеха по начелу узрочности прихода и расхода односно на обрачунској основи и утврђују се за период када су настали.

(a) Пословни расходи

Пословни расходи обухватају трошкове условљене стварањем прихода од продаје и укључују набавну вредност продате робе, трошкове материјала, горива и енергије, бруто зараде, трошкове амортизације и услуге пружене од стране трећих лица. Пословни расходи обухватају и опште трошкове као што су трошкови закупа, маркетинга, осигурања, платног промета, пореза и остали трошкови настали у текућем обрачунском периоду.

Трошкови директног материјала и продате робе вреднују се и признају по набавној вредности.

Трошкови зарада се исказују у висини стварно обрачунатих зарада.

Други пословни расходи се признају по фактурној вредности, односно вредности утврђеној на основу рачуноводствене исправе.

(б) Финансијски расходи

Финансијски расходи обухватају расходе по основу камата и курсних разлика и остале финансијске расходе, који се евидентирају у билансу успеха периода на који се односе, а у складу са начелом узрочности.

Расходи камата се исказују у износима обрачунатим применом уговорене и затезне каматне стопе за коришћена примљена средства до дана састављања финансијских извештаја.

Остали финансијски расходи се исказују у висини исплаћених износа.

(ц) Остали расходи

Остале расходе чине: губици по основу продаје и расходања нематеријалних улагања и основних средстава, губици по основу продаје дугорочних хартија од вредности и учешћа у капиталу, губици од продаје материјала, мањкови, расходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, осим ефеката по основу валутне клаузуле, расходи директних отписа потраживања и расходи по основу отписа (расходања) залиха. Остали расходи признају се по обрачунатим износима заснованим на веродостојној документацији.

Расходе по основу обезвређења имовине чине негативни ефекти по основу обезвређења нематеријалних улагања, основних средстава, залиха и потраживања и финансијских пласмана.

Исправке материјално значајних и нематеријалних грешака

Члан 17

Материјално значајно изостављање или погрешно приказивање ставки у финансијским извештајима постоји када оне појединачно или збирно, могу утицати на одлуке корисника донете на основу тих извештаја.

Материјално значајне грешке су грешке које појединачно или кумулативно прелазе износ од 1% пословних прихода из претходне године. Материјално значајне грешке из претходног периода исправљају се корекцијом почетног стања нераспоређеног добитка, односно губитка у периоду у коме су утврђене.

Накнадно установљене грешке које нису материјално значајне, тј. у износу су који је мањи или једнак 1% пословних прихода из претходне године, исправљају се на терет расхода, односно у корист прихода периода у коме су идентификоване.

III Прелазне и завршне одредбе

Члан 18

Овај правилник се примењује на финансијске извештаје који ће се састављати за пословну 2015. годину и за наредне године.

Члан 19

Странка може мењати рачуноводствене политике само ако је промена захтевана изменама рачуноводствених прописа или ако промена обезбеђује поузданије и важније информације о финансијском положају и резултатима Странке. У промене рачуноводствених политика не спадају:

- 1) примена неке рачуноводствене политике за трансакције, друге догађаје или услове који су у основи различити од постојећих;
- 2) примена нове рачуноводствене политике за трансакције, друге догађаје или услове који раније нису постојали или су безначајни.

Члан 20

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Странке *(на други одговарајући начин утврђен актима Странке)*.

У Београду дана 10.11.2015. године

НАДЛЕЖНИ ОРГАН СТРАНКЕ
